

УДК 378.018.43:004:615:[378.4:61 (477.85-25) БДМУ

АКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ СЕРВЕРА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ БДМУ – ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР УСПІШНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ІЗ ФАРМАКОЛОГІЇ ДО ЛПІ “КРОК 1. СТОМАТОЛОГІЯ”

I. Г. Кишкан

Буковинський державний медичний університет

ACTIVE USAGE OF REMOTE TEACHING SERVER OF BSMU IS AN IMPORTANT FACTOR OF EFFICIENT PREPARATION OF STUDENTS IN PHARMACOLOGY FOR LIE “STEP 1. STOMATOLOGY”

I. H. Kyshkan

Bucovyna State Medical University

У статті проведено аналіз використання електронного навчального курсу з фармакології на сервері дистанційного навчання Moodle БДМУ для самопідготовки та тестувань студентів 3 курсу стоматологічного факультету, моніторингу якості їх підготовки та професійних умінь при вирішенні тестових завдань із дисципліни на ліцензійному іспиті “Крок 1. Стоматологія”. Висвітлено важливу роль систематичних навчально-тренінгових і контролюючих онлайн-тестувань студентів, комп’ютерного тестового контролю в комп’ютерному класі під час практичного заняття перед заключним модулем із дисципліни для прогнозування очікуваних результатів на ліцензійному іспиті, формування професійної компетентності та успішного складання фармакології на ліцензійному іспиті “Крок 1. Стоматологія”.

The usage of electronic teaching course in pharmacology by remote teaching server Moodle BSMU for self-education and testing of 3rd year-course students of Stomatology Department, motoring the quality of their preparation and professional skills at doing test tasks on the subject under study at the licence examination “Step 1. Stomatology” was analysed. The important role of systematic teaching-training and checking on-line tests of students, computer test control in the computer class during a practical study before the final module in the subject has been interpreted to predict what results to expect, to form professional competency and pass the examination in pharmacology successfully at the licence examination “Step 1. Stomatology”.

Вступ. Важливим завданням вищої школи України в контексті її інтеграції до єдиного Європейського освітнього простору є підвищення якості освіти. Централізований державний контроль за якістю підготовки фахівців медичної галузі та рівня їх професійної компетентності Міністерство охорони здоров’я України здійснює шляхом проведення незалежних від вищого навчального закладу стандартизованих тестових ліцензійних іспитів [1]. Ліцензійний інтегрований іспит (ЛПІ) “Крок 1. Стоматологія” є складовою державної атестації майбутніх лікарів-стоматологів і визначає рівень теоретичної підготовки студентів та їх умінь логічного мислення шляхом вирішення тестових завдань із фундаментальних дисциплін. Фармакологія – базова теоретична дисципліна, що входить до структури ЛПІ “Крок 1. Стоматологія” і закріплює у студентів знання щодо фармакодинаміки та фармакокінетики ліків з метою проведення більш ефективної, раціональної й безпечної

фармакотерапії у професійній діяльності лікаря-стоматолога. Для забезпечення якісної освіти, засвоєння значного обсягу навчального матеріалу, успішної підготовки студентів до ЛПІ важливого значення набуває впровадження у навчальний процес та активне використання сучасних інтернет-технологій з елементами дистанційного навчання [2–5].

Основна частина. У БДМУ з 2010–2011 навчального року на СДН Moodle запроваджено ЕНК, які широко використовуються у навчальному процесі, значно полегшують самопідготовку студентів до занять та ЛПІ, покращують якість засвоєння навчального матеріалу і користуються значною популярністю. За показником Інтернет-присутності згідно з рейтингом Webometrics Ranking of World’s Universities БДМУ у 2013 році посів 1-шу сходинку серед вищих медичних навчальних закладів України. Використання СДН БДМУ дозволяє здійснювати об’єктивний контроль набутих знань та умінь студентів, ефективно керувати навчальним процесом і позитивно впливає на успішність та результати ЛПІ [3, 4].

© I. Г. Кишкан

Позитивну роль використання СДН при підготовці до ЛШ “Крок 1. Стоматологія” підтверджують значно кращі результати його складання студентами БДМУ, починаючи з 2011 року після запровадження в університеті обов’язкового комп’ютерного тестування в ЕНК з дисциплін, включених до структури ЛШ [6]. Поступово став покращуватися середній відсоток правильних відповідей із фармакології порівняно з Національним показником. У 2013–2014 н. р., крім систематичного розгляду тестових завдань на кожному практичному занятті з фармакології, проведено значну роботу щодо більш активного використання ЕНК з дисципліни на СДН БДМУ для підготовки студентів 3 курсу стоматологічного факультету до ЛШ “Крок 1. Стоматологія”. В ЕНК створено окремі рубрики “Підготовка до проміжних та заключного тестового контролю з фармакології”, в яких тести з розширеної бази Центру тестування МОЗ України за 2000–2013 рр. систематизовані за розділами кожного з 3-х модулів. Це дозволило студентам детально опрацювати усі тестові завдання в навчально-тренувальному та контролюючому режимах, а викладачам проводити моніторинг їх активності в ЕНК з дисципліни та результатів тестувань, які враховували на заняттях та модульному контролі.

За результатами тестувань постійно проводили аналіз відповідей студентів, відбирали найбільш “проблемні” питання для розгляду на заняттях та консультаціях, визначали студентів, які набирали низький відсоток правильних відповідей і формували “групу ризику” для надання індивідуальних консультацій. Активність он-лайн тестувань студентів значно зростала (майже в 3,3 раза) при підготовці до комп’ютерного тестового контролю (КТК) з фармакології перед заключним модулем порівняно з опрацюванням тестів до кожного практичного заняття та проміжного модуля. Аналіз результатів тестувань показує позитивну динаміку зростання середнього бала на 8,04 % при самопідготовці до КТК у порівнянні з тестуваннями до проміжного модуля.

На допомогу студентам для кращого засвоєння найбільш важливого теоретичного матеріалу з фармакології та вміння його використати при вирішенні тестових завдань у ЕНК розміщено підготовлені у вигляді мультимедійних презентацій тематичні консультативні лекції з розділів: “Серцево-судинні засоби”, “Сечогінні засоби”, “Антимікробні засоби” та інші. У презентаціях стисло представлена інформація про лікарські препарати, на які в базі є тестові завдання, проведено аналіз типових тестів та “проблемних” питань, у яких студенти при тестуванні

ЕНК допускають найбільше помилок, з акцентом на “ключові слова” й алгоритми правильних відповідей. Для закріплення опрацьованого матеріалу в презентаціях пропонується “фармакологічний тренінг” щодо визначення лікарських препаратів за типовими “ключовими словами”, які найчастіше використовуються в тестових завданнях.

Окремою рубрикою в ЕНК з фармакології розміщено тести з оновлених баз Центру тестування МОЗ України 2013 року, які у буклеті поточного навчального року складають до 50 відсотків запитань, що дає можливість студентам опрацювати їх більш ґрунтовно і добре підготуватись до ЛШ. Про ефективність вивчення студентами-стоматологами в ЕНК тестів саме з оновленої бази свідчить позитивна динаміка зростання відсотка правильних відповідей з фармакології (рис. 1) на 4-х ректорських комплексних контрольних роботах (ККР), які проводилися за тестовими завданнями з бази 2013 року.

Покращання результатів тестувань із фармакології на 5,38 % на 2-й ККР (30.01.2014 р.) порівняно з відсотком правильних відповідей на 1-й ККР (26.12.2014 р.) сприяло проведення в січні 2014 р. КТК з дисципліни. Збіг результатів із фармакології на 2-й (30.01.2014 р.) та 3-й ККР (13.02.2014 р.) можна пояснити тим, що у січні студенти завершили вивчення фармакології і активність їх тестувань у ЕНК з дисципліни в лютому місяці дещо знизилася. Особливо відповідально студенти-стоматологи підготувалися до 4-ї ККР, яка проводилася за тиждень до ЛШ (04.03.2012 р.), де середній відсоток правильних відповідей з фармакології зріс на 8,81 % порівняно з результатами на 1-й ККР. Позитивна динаміка результатів з фармакології на ККР свідчить про ефективність використання ЕНК з дисципліни на СДН БДМУ при підготовці студентів до ЛШ “Крок 1. Стоматологія”, ґрунтовне запам’ятовування і розуміння опрацьованих ними тестових завдань.

Важливе значення для успішної підготовки студентів до ЛШ має підсумковий КТК з фармакології, який згідно з робочою навчальною програмою здійснюється перед заключним модулем в одному з комп’ютерних класів університету з використанням СДН Moodle. Саме комп’ютерне тестування дозволяє швидко й об’єктивно оцінити рівень теоретичної підготовки кожного студента [7] та спрогнозувати очікувані результати на ЛШ. Об’єктивність і прозорість проведення КТК підвищує мотивацію студентів до навчання й покращує підготовку до ліцензійного іспиту. Результати КТК та перескладань у ЕНК з фармакології на СДН БДМУ доступні навчальному відділу й

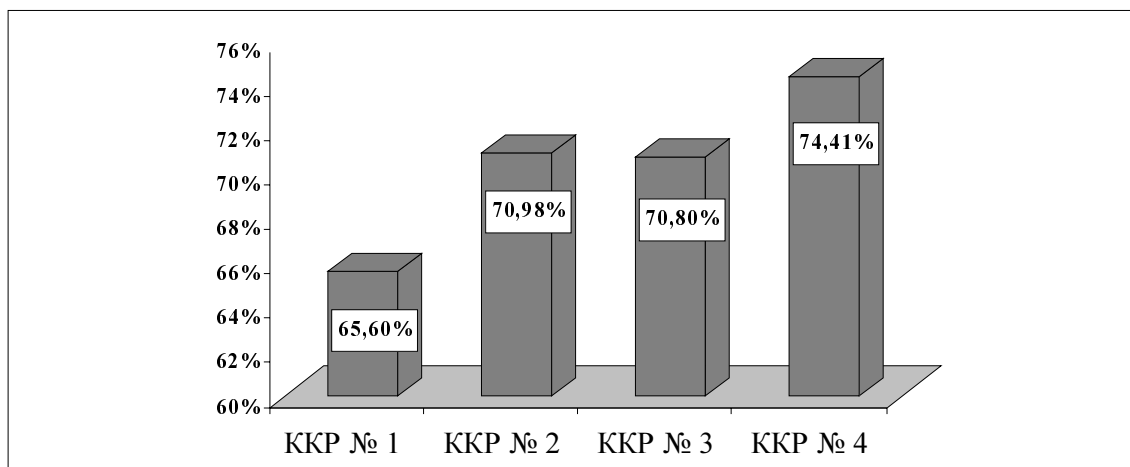


Рис. 1. Порівняння результатів тестувань студентів 3 курсу стоматологічного факультету з фармакології на комплексних контрольних роботах (ККР № 1–4) щодо підготовки до ЛП “Крок 1. Стоматологія” в 2013–2014 н. р. (середній % з фармакології по курсу).

ректорату університету, які приділяють надзвичайно велику увагу питанням покращання якості освіти, підготовки до ЛП і постійно тримають на контролі рівень знань та професійних умінь студентів.

Зіставлення (рис. 2) середнього відсотка правильних відповідей при проведенні КТК та перекладань

у “групі ризику” (70,69 %) станом на 27.01.2014 р. свідчить, що він практично збігається із середнім балом із фармакології на 4-х ректорських ККР (70,45 %) та результатом складання фармакології (70,30 %) на ЛП “Крок 1. Стоматологія” 12.03.2014 р.

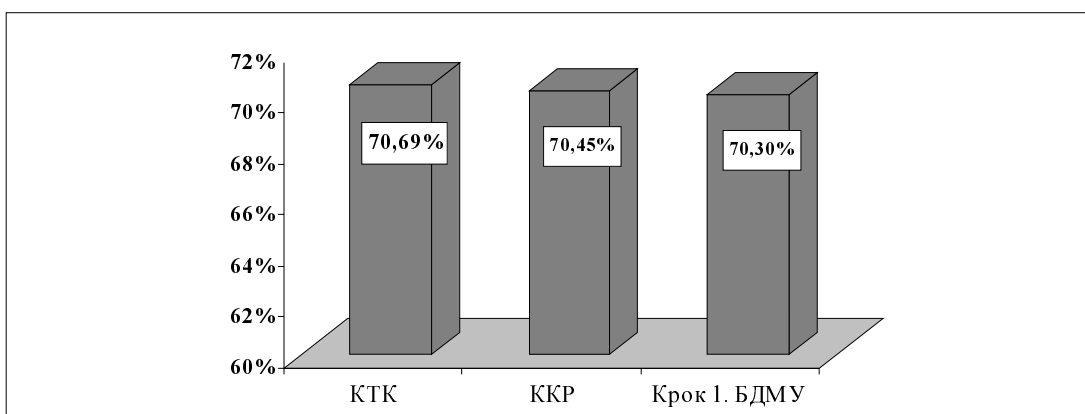


Рис. 2. Порівняння середнього відсотка правильних відповідей з фармакології при тестуванні студентів 3 курсу стоматологічного факультету на комп’ютерному тестовому контролі, комплексних контрольних роботах та ЛП “Крок 1. Стоматологія” у 2013–2014 н. р. (середній % з фармакології по курсу).

Як наслідок активної систематичної роботи студентів 3 курсу стоматологічного факультету в ЕНК з фармакології на СДН БДМУ, постійного моніторингу якості їх підготовки й аналізу результатів он-лайн тестувань, проведення КТК на практичному занятті та комплексного підходу при підготовці студентів до ЛП є успішний результат із фармакології на ліцензійному іспиті. Відсоток правильних відповідей із фармакології на ЛП “Крок 1. Стоматологія” 12 березня 2014 р. у студентів БДМУ склав 70,3 %, що на 9,8 %

вище Національного показника (рис. 3). За субтестами у студентів стоматологів БДМУ найкращий результат із фармакології – 1-ше місце в рейтингу серед 19-ти вищих навчальних закладів України, які здійснюють підготовку фахівців за даною спеціальністю.

Висновки: 1. Систематичні навчально-тренінгові та контролюючі тестування в ЕНК з фармакології на СДН Moodle покращують рівень теоретичної підготовки студентів із дисципліни, дають можливість

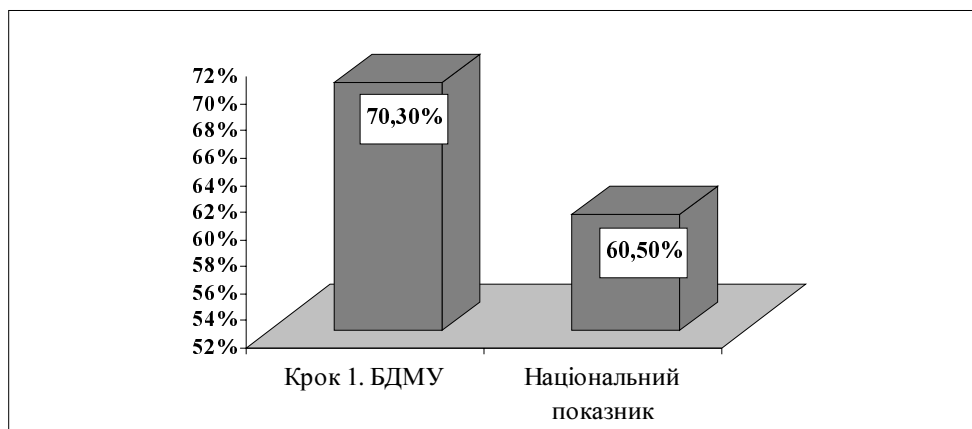


Рис. 3. Порівняння результатів складання фармакології на ЛШ “Крок 1. Стоматологія” студентами 3 курсу стоматологічного факультету Буковинського державного медичного університету в 2013–2014 н. р. з Національним показником (середній % з фармакології по курсу).

викладачам здійснювати моніторинг активності та результатів он-лайн тестувань студентів, проводити аналіз найбільш “проблемних” питань та виявляти “групу ризику” студентів для подальшої індивідуальної роботи з ними.

2. Проведення КТК з фармакології у комп’ютерному класі з використанням СДН об’єктивно оцінює рівень підготовки студентів до ліцензійного іспиту, допомагає закріпленню опрацьованого навчального

матеріалу і дозволяє прогнозувати очікувані результати з дисципліни на ЛШ “Крок 1. Стоматологія”.

3. Активне використання СДН Moodle БДМУ для самопідготовки та тестувань студентів 3 курсу стоматологічного факультету в ЕНК з фармакології сприяє покращанню якості знань студентів, формуванню їх професійної компетентності, клінічного мислення та успішному складанню фармакології на ЛШ “Крок 1. Стоматологія”.

Література

1. Моніторинг якості медичної освіти: результати тестових державних ліцензійних іспитів / М. В. Банчук, І. Є. Булах, О. П. Волосовець, М. Р. Мруга // Медична освіта. – 2009. – № 2. – С. 14–22.

2. Бацуровська І. В. Використання дистанційних технологій в умовах кредитно-модульної системи організації навчання у вищих навчальних закладах [Електронний ресурс] / І. В. Бацуровська // Теорія та методика управління освітою. – 2011. – Вип. 6. – Режим доступу до журн.: <http://tme.uo.edu.ua/docs/6/11bathso.pdf>

3. Бойчук Т. М. Досвід впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в навчальному процесі Буковинського державного медичного університету / Т. М. Бойчук, І. В. Геруш, В. М. Ходоровський // Медична освіта. – 2012. – № 2. – С. 64–67.

4. Бойчук Т. М. Сервер дистанційного навчання БДМУ – ефективний інструмент організації та контролю самостійної роботи студентів / Т. М. Бойчук, І. В. Геруш, В. М. Ходоровський // Медична освіта. – 2013. – № 2. – С. 72–75.

5. Роль сучасних технологій у становленні майбутніх лікарів / В. М. Ждан, В. М. Бобирьов, О. В. Шешукова [та ін.] // Медична освіта. – 2012. – № 3. – С. 35–37.

6. Олійник І. Ю. Використання сучасних інформаційних технологій для самопідготовки студентів до ліцензійного іспиту “Крок 1. Стоматологія” / І. Ю. Олійник // Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2012. – Т. 11, № 2. – С. 126–129.

7. Семестрові комплексні тестові іспити – надійний критерій оцінки знань студентів / І. Р. Мисула, В. П. Марценюк, К. О. Пашко, О. О. Стаханська // Медична освіта. – 2010. – № 1. – С. 16–37.

Отримано 18.09.14